

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/348

KARAR NO : 1981/854

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bu-
lunan ve 1402 sayılı Yasa'nın 13/b.maddesinde öngörülen
bağlantı koşulunu içeren suçlara ait davanın, Askeri Yar-
gı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Bahattin Seven ve arkadaşları

O L A Y : A-1) İstanbul C.Savcılığının 2.6.1977 günlü, 1977/240 esas sayılı iddianamesi ile, sanığın sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yaptığı İlerici Yurtsever Gençlik Gazetesi'nin 28.4.1977 günlü, 36 sayılı nüshasında yayın yoluyla komünizm propogandası yapıldığı, Devletin emniyet muhafaza kuvvetlerinin tahkir ve tezyif edildiği ileri sürülerek, sanığın eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 159.,173/son.(iki kez),142/4-6.maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle hakkında kamu davası açılmıştır.

2) İstanbul C.Savcılığının 23.12.1976 günlü, 1976/547esas sayılı iddianamesi ile sanığın sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yaptığı, İstanbul'da yayınlanan İlerici Yurtsever Gençlik Dergisi'nin 8.11.1976 günlü, 25 sayılı nüshasında yayınlanan yazılarda komünizmin övgüsünün yapıldığı ileri sürülerek, sanığın eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/4-6., 173/son. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle hakkında kamu davası açılmıştır.

İstanbul 2.Ağır Ceza Mahkemesi, her iki dava dosyasını birleştirmiş ve 12.9.1979 gününde, esas 1976/698, karar 1979/299 sayı ile: Sanığa atılı suçların sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevinde olduğunu ileri sürerek görevsizlik kararı vermiştir.

B- İstanbul C.Savcılığının 13.3.1979 günlü, 1979/164 esas sayılı iddianamesi ile, sanığın sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yaptığı ve İstanbul'da yayınlanan "İlerici Yurtsever Gençlik" Gazetesi'nin 15.11.1978 günlü, 68 sayılı nüshasında yayınlanan yazılarda, komünizmin övüldüğü, milli duyguları zayıflatıcı nitelikte kürtçülük propogandası yapıldığı ileri sürülerek, eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/4-6.,173/son.,142/3-6.maddeleri uyarınca ce-
zalandırılması istemiyle hakkında kamu davası açılmıştır.

İstanbul 5.Ağır Ceza Mahkemesi, 10.7.1979 gününde, 1979/100-313 sayı ile: Sanığa atılı suçların, sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevinde olduğunu belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

C- İstanbul C.Savcılığının 20.4.1978 günlü, 1978/168 esas sayılı iddianamesi ile, sa-
nığın yazı işleri müdürü olduğu "İlerici Yurtsever Gençlik" Gazetesi'nin 1.2.1978 günlü, 50 sayılı nüshasında yayınlanan yazılarda, komünizm propogandası yapıldığı ileri sürülerek ey-
lemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/1-6.,173/son.maddeleri uyarınca cezalandırılması iste-
miyle hakkında kamu davası açılmıştır.

İstanbul 6.Ağır Ceza Mahkemesi, 17.12.1979 gününde, esas 1978/166, karar 1979/531 sayı ile: Sanığa atılı suçların sıkıyönetim mahkemelerinin görevinde olduğunu öne sürerek,

görevsizlik kararı vermiştir.

D- İstanbul C.Savcılığınının 13.3.1979 günlü, 1979/163 esas sayılı iddianamesi ile sanıklar Rifat Güler, Bahattin Seven'in sahip ve sorumlu yazı işleri müdürü buldukları "İlerici Yurtsever Gençlik" yayınevi tarafından hazırlanarak 18.9.1978 tarihinde piyasaya çıkarılan ve üzerinde "Lenin'in önünde Kızılbayrak, bir fabrikada işçilere yaptığı konuşma" ile Rusca yazılmış sözleri ihtiva eden, Rus İhtilâlinin 10.yıldönümünde çıkarıldığı belirlenen ve Lenin'in resmi bulunan kartpostallarla, diğer sanıkların sahip ve sorumlu müdürü oldukları "Yeni Dünya Yayınevi" tarafından hazırlanarak piyasaya çıkarılan, üzerinde Lenin'in resmi ile Rus İhtilâlini simgeleyen kartpostalların bu nitelikleri ve piyasaya arz edilmeleriyle komünizm propogandasının yapılmış sayılacağı ileri sürülerek sanıkların eylemlerine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/1-6., 173/son. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davaları açılmıştır.

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 17.7.1979 gününde, 1979/150-257 sayılı ile: Anayasa Mahkemesi'nin 20.3.1979 günlü, 4/16 sayılı kararını neden göstererek görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi, görevsizlik kararları ile kendisine gelen bu dosyaları birleştirmiş ve 14.7.1980 gününde, esas 1980/205, karar 1980/52 sayılı ile: Sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilânından önce işlendikleri, sıkıyönetim ilânını gerektirir sebeplerden bulunmadıkları ve görülmekte olan davalarla genel ve özel irtibatları olmadığı gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, İstanbul 2., 5., 6. Ağır Ceza Mahkemelerinin ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin kesinleşmiş görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığında, Fethi Özdural, Hâluk Yardımcı, Şeref Tolungüç, Orhan Erdem, Orhan Ertosun ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yaptığı 7.12.981 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Parutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askeri, Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in Askeri Yargı'nın görevli olduğu biçimindeki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçlar, İstanbul İli'ni de kapsamına alarak 26.12.1978 gününde ilân edilen sıkıyönetimden önceki üç ayın dışında, ancak Bahattin Seven'in işlediği iddia olunan suçlarından biri (15.11.1978 günlü olanı) sıkıyönetimden önceki üç ayın içerisinde işlenmiştir.

Atılı suçların amacı; cumhuriyeti, vatan ve milletin bütünlüğünü, bölünmezliğini, bağımsızlığını, milli güvenliği tehlikeye düşüren, temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya zemin hazırlayan olayların fikri ve eylemsel yapısını önceden oluşturmak olduğundan, bu suçların Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 numaralı kararı'nın 4.maddesi kapsamında ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu kuşkusuzdur.

Bu durumda, atılı suçlardan birininin 1402 sayılı Yasa'nın 13/a.maddesinde öngörülen süre içinde işlenmesinden başka, İlerici Yurtsever Gençlik Gazetesi'nin, davalarına sıkıyönetim askeri mahkemelerince elkonulan İGD. paralelinde İYG nin yayın organı olduğu bilindiğinden, 13/b.maddesindeki irtibat koşulu da gerçekleştiğinden davanın, Askeri Yargı yerinde görülmesi, diğer sanıkların da C.M.U.Y.nın 3. ve 353 sayılı Yasa'nın 18.maddeleri uyarınca aynı yargı yerinde yargılanmaları gerekmektedir.

Bu nedenle, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

S O N U Ç : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 14.7.1980 günlü, 1980/205-52 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 7.12.1981 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Ahmet H.Boyacıoğlu

Üye

Fethi Özdural

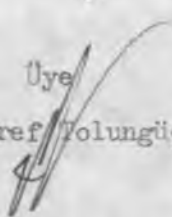
Üye

Haluk Yardımcı

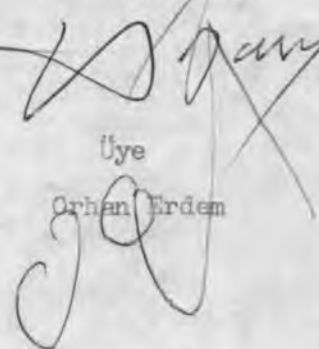
Üye

Şeref Polungüç

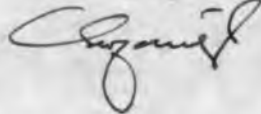
Üye

Orhan Erdem

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

Üye

Orhan Artosun

Üye

Hasan Çelikkale

15.7.1982

R/T.